

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa	2400168	
Matèria	Transparència	
Assumpte	Ordenança reguladora de la participació ciutadana en els plens.	
Actuació	Resolució de consideracions a l'Administració	

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Antecedents

1.1. El 16/1/2024, (...) va presentar un escrit de queixa en el qual manifestava estos fets i efectuava les consideracions següents:

"(...) L'Associació Veïnal d'Aielo de Malferit, d'acord amb els fins que té en els seus estatuts, d'acord amb el Reglament Orgànic Municipal de Participació Ciutadana aprovat pel Ple de l'Ajuntament amb data 23/07/2020 i en nom de la Iniciativa Ciutadana duta per aquesta Associació Veïnal i contemplada en l'art. 8 del dit Reglament, amb l'aportació de 163 signatures.

Va Demanar a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit la inclusió d'un punt en l'ordre del dia del proper Ple Municipal, i que es debata aquest tema posant a votació els següents punts:

1. Elaboració d'un informe jurídic sobre:

- La procedència de la delegació efectuada a la Junta de Govern Local com a òrgan municipal competent per a l'adjudicació de la prestació del servei municipal d'aigua i clavegueram.
- El procediment i l'adjudicació del contracte de l'aigua i clavegueram municipals.
- Per determinar si els imports a abonar pels usuaris pel subministrament d'aigua i pel manteniment de clavegueram (serveis públics municipals) ha de ser recaptat a través d'una taxa (tribut) o mitjançant l'establiment d'un preu públic.

2. Elaboració d'una auditoria de la concessió administrativa de la gestió de l'aigua i clavegueram que gestiona l'empresa (...) en aquests moments.

3. Elaboració d'un estudi econòmic per a determinar els costos que genera la prestació del servei municipal de subministrament d'aigua i manteniment del clavegueram als efectes d'establir els imports a sufragar pels veïns.

Per a l'exposició de motius i explicació del tema demanem que aquesta Associació Veïnal pugui intervenir en aquest punt i exposar raonadament les seues peticions en el temps adequat.

El 23 de gener de 2023, vam entregar l'escrit i 163 firmes a l'Ajuntament, però no va ser fins al 21 de setembre que es va debatre, 8 mesos després, quan la normativa diu que es té que celebrar en el primer ple ordinari després de la presentació de l'escrit.

En aquest Ple l'Alcalde no ens va deixar explicar i defensar allò que demanàvem, tal i qual havíem sol·licitat, trobem que és una actuació contrària a la normativa.

"En la Constitución Española de 1978. En el Real Decreto 2568/1986, de 28 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento de Organización, Funcionamiento y Régimen Jurídico de las Entidades Locales. En la Ley 4/2023, de 13 de abril, de Participación Ciudadana y Fomento del Asociacionismo de la Comunitat Valenciana."

Aquesta legislació, entre altres, en els seus preàmbuls i articulat, fan una defensa i foment de la participació ciutadana.

Esta Associació Veïnal entén que es vulnera els principis de participació i de legalitat, al no deixar-nos poder exposar davant el Ple, el contingut de la iniciativa presentada, existint una manca d'informació en el seudo debat realitzat en el Ple.

No sabem molt bé com qualificar que l'Alcalde no deixe explicar un punt en el Ple, dels que som promotors, menyspreant al nostre entendre la voluntat de totes les persones firmants.

(Enllaç al Ple: <https://www.youtube.com/watch?v=Yeeq25I4iX8>).

Al nostre entendre, al no deixar defendre la nostra proposta, s'ha incomplert la normativa vigent, pel que demanem que el Sindic de Greuges actue, impugnant l'acord al qual fem referència i demanant a l'Ajuntament que es torne a debatre en un nou ple les propostes presentades per la nostra Associació, deixant esta vegada que se'ns done la paraula per a defensar les nostres propostes, que han recolzat un nombre important de ciutadans (...).

1.2. El 18/1/2024, admesa la queixa a tràmit, es requerix a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit l'enviament, en el termini legal màxim d'un mes, d'un informe detallat i raonat en relació amb els fets que van motivar l'obertura del present procediment de queixa.

1.3. El 26/2/2024, es registra l'informe remés per l'esmentat ajuntament que, en essència, exposa el següent:

"(...) El Ple Municipal, en sessió ordinària celebrada el dia 18 de gener de 2024, va adoptar, entre altres, el següent ACORD: "5-. RESOLUCIÓ RECURS DE REPOSICIÓ (EXTE 438/2023)

PRIMER.-Desestimar el Recurs de reposició presentat Per l'Associació veïnal contra l'acord Plenari de data 21 de setembre de 2023, donat que l'Associació Veïnal no forma part del Ple i per la qual cosa no li correspon intervindre durant la sessió (...).

1.4. El 26/2/2024, el Síndic remet l'informe de l'Ajuntament d'Aielo de Malferit a la persona interessada per a al·legacions durant el termini de deu dies hàbils.

1.5. El 20/3/2024, la persona interessada presenta al·legacions. En síntesi, exposa el següent:

"(...) De res serveix l'existència d'iniciatives de participació ciutadana si després l'ajuntament incompleix els terminis de la seua pròpia ordenança municipal i se'ns priva de donar els arguments pels quals demanem aquesta iniciativa. El que demanem és que es torne a incloure el punt en l'ordre del dia d'un ple municipal i tinga'm la possibilitat de donar les explicacions que argumenten la petició feta per la Iniciativa Ciutadana".

1.6. El 26/3/2024, s'emet una Resolució de nova petició d'informe dirigida a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit per tal que, en el termini màxim d'un mes, ens aclarisca si l'autor de la queixa ha pogut intervenir en el Ple, una vegada acabada la sessió, en compliment del que es disposa en l'article 10 del Reglament orgànic municipal de participació ciutadana (BOP núm. 153, 11/8/2020), sense que haja obtingut cap resposta fins ara. Este requeriment va ser rebut per l'entitat local referida el dia 27/3/2024.

1.7. No consta que l'Ajuntament d'Aielo de Malferit haja sol·licitat l'ampliació d'este termini en un mes, a l'empara del que es disposa en l'article 31.2 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2 Consideracions

2.1 Drets i llibertats públiques relacionats amb la present queixa

L'article 69.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, disposa el següent:

"Les corporacions locals han de facilitar la més àmplia informació sobre la seua activitat i la participació de tots els ciutadans en la vida local".

De conformitat amb esta obligació genèrica de les entitats locals, els articles 88.3 i 228.2 del Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals, concreten la regulació de la participació ciutadana en les sessions plenàries següent:

“El públic assistent a les sessions no hi pot intervindre, i tampoc no es poden permetre manifestacions de grat o desgrat. En casos extrems el president pot expulsar l'assistent que per qualsevol causa impedisca el desenvolupament normal de la sessió. Sense perjudi d'això, **una vegada alçada la sessió, la corporació pot establir un torn de consultes pel públic assistent sobre temes concrets d'interés municipal**”.

“Acabada la **sessió del ple, l'alcalde pot establir un torn de precs i preguntes pel públic assistent sobre temes concrets d'interés municipal**. Correspon a l'alcalde ordenar i tancar este torn”.

En el cas que ens ocupa, i per la falta de resposta de l'Ajuntament d'Aielo de Malferit a la Resolució de nova petició d'informe de data 26/3/2024, esta institució desconeix si l'autor de la queixa ha pogut intervindre en el Ple, una vegada acabada la sessió, en compliment del que es disposa en l'article 10 del Reglament orgànic municipal de participació ciutadana (BOP núm. 153, 11/8/2020).

Esta institució ha declarat que els plens ordinaris constitueixen la forma democràtica més palpable de participació dins d'un municipi, ja que, a diferència dels extraordinaris, aquells admeten la possibilitat de tractar assumptes fora de l'orde del dia.

En els plens ordinaris, tots els regidors elegits durant les eleccions hi intervenen de manera activa i eleven les seues propostes, que s'han de debatre, discutir i votar. A més, tots els veïns del municipi tenen dret a exposar els seus problemes i propostes en l'apartat de precs i preguntes, cosa que no ocorre en els plens extraordinaris.

És important recordar que l'article 23.1 de la Constitució Espanyola reconeix el dret fonamental dels ciutadans a participar directament en els assumptes públics. L'article 9.4 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana també destaca que tots els valencians tenen dret a participar de manera individual, o col·lectiva, en la vida política, econòmica, cultural i social de la Comunitat Valenciana.

Les obligacions dels poders públics de facilitar la participació ciutadana han d'establir els mitjans materials, proporcionar la informació, els coneixements i la motivació necessària per a fer-la efectiva. Les persones han de poder desplegar les seues capacitats i possibilitats, expressar-se, crear, organitzar-se i intervindre en els processos sobre tot allò que és essencial i rellevant en les seues vides.

La finalitat última dels processos de participació ciutadana és arribar a aconseguir les condicions socials perquè tota la ciutadania tinga les mateixes oportunitats per a opinar, expressar i participar en condicions d'igualtat en els assumptes públics. Això és bàsic en qualsevol sistema democràtic.

2.2 Conducta de l'Administració

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

“Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els fets següents:

a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...)”.

En el cas que ens ocupa, l'Ajuntament d'Aielo de Malferit encara no ha remés a esta institució l'informe requerit amb data 26/3/2024 -i rebut per esta entitat local el dia 27/3/2024-; per tant, ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021).

Si este Ajuntament es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, així com en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant de les Corts Valencianes, i, en este cas, s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables del que ha succeït.

3 Resolució

1. **RECOMANEM** que, si l'autor de la queixa no ha pogut intervindre en el Ple una vegada acabada la sessió, s'adopten totes les mesures que calguen per a permetre la seua participació en el torn de precs i preguntes de la pròxima sessió plenària ordinària.
2. **RECORDEM EL DEURE LEGAL** de col·laborar amb el Síndic de Greuges, facilitar la informació sol·licitada i contestar les recomanacions, suggeriments o recordatoris de deures legals efectuats.
3. L'Ajuntament d'Aielo de Malferit està obligat a respondre per escrit **en un termini no superior a un mes** des de la recepció del present acte. La resposta haurà de manifestar, de manera inequívoca, el seu posicionament respecte de les recomanacions o suggeriments continguts en la present resolució. Així:
 - Si manifesta la seua acceptació, haurà de fer constar les mesures adoptades per al seu compliment. Si el termini per a complir-les resultara superior, la resposta haurà de justificar esta circumstància i incloure el termini concret compromés per a fer-ho.
 - La no acceptació haurà de ser motivada.
4. La presente resolució serà notificada a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit i a l'autor de la queixa.
5. Publicar esta resolució en la pàgina web del Síndic de Greuges institució.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana